

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
КАФЕДРА ПРАВознавства**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Вищого навчального закладу
Укоопспілки «Полтавський університет
економіки і торгівлі»

18 квітня 2019 року № 88-Н

Форма № П-2.03.

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

ПРОЄКТНО-ГРАНТОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

з підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти

Галузь знань	08 Право
--------------	----------

Спеціальність	081 Право
---------------	-----------

Освітньо-професійна програма	Право
------------------------------	-------

2022 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: **Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і
торгівлі»**

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Стрілець Б. В. – кандидат юридичних наук,
доцент кафедри правознавства Вищого
навчального закладу Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і
торгівлі»

Каюн В.О. – кандидат історичних наук,
старший викладач кафедри правознавства
Вищого навчального закладу Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і
торгівлі»

Програму навчальної дисципліни «Проектно-грантова діяльність»
обговорено і схвалено на засіданні кафедри правознавства
Протокол засідання кафедри від від 29 серпня 2022 р., № 1.

Завідувач кафедри правознавства
д. ю. н., професор
_____ Галина Лаврик

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми «Право»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
зі спеціальності 081 Право
д. ю. н., професор
_____ Галина ЛАВРИК

Анотація навчальної дисципліни

Серед передумов, що сприятимуть зростанню національної економіки, важливу роль відіграє формування у нової генерації спеціалістів у різних сферах знань і вмінь використання сучасного проектного підходу до залучення небюджетних коштів, в першу чергу, через проекти і програми, і засвоєння методології управління проектами. У світі існує безліч можливостей для фінансування проектів, міжнародні організації та інші міжнародні грантодавці пропонують значну кількість грантів, однак через просте незнання чи брак знань про методику підготовки проектів, статистика отримання грантів вітчизняними спеціалістами лишає бажати кращого.

З метою зміни ситуації, що склалася та задля отримання знань про міжнародні гранти та підготовку грантових проектів студентам пропонується вивчення курсу «Проектно-грантова діяльність».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні, методичні та прикладні аспекти планування, підготовки, реалізації проектів на здобуття міжнародних грантів.

Мета навчальної дисципліни «Проектно-грантова діяльність» – формування у майбутніх фахівців належних практичних умінь і навичок застосування універсального інструментарію розробки та реалізації міжнародних грантових проектів, отримання знань про існуючих міжнародних грантодавців.

Зміст навчальної дисципліни розкривається у таких темах: Сутність понять «проектно-грантова діяльність», «грант» та класифікація грантів. Донорські організації та грантодавчі установи. Міжнародні програми і гранти як джерела фінансування досліджень. Особливості формування та реалізації міжнародних проектів на сучасному етапі. Пошук джерел фінансування проектів. Підготовча робота до розробки грантового проекту. Праця над проектною ідеєю. Підготовка опису проекту. Підготовка проектної заявки на міжнародний грант. Інформація про заявника (апліканта) при підготовці і складанні заявки на міжнародний грант. Грантрайтинг. Підготовка і складання заявки на міжнародний грант. Структура проектної заявки. Презентація, реалізація й завершення міжнародного грантового проекту. Правове регулювання міжнародної технічної допомоги. Офіційний портал координації міжнародної технічної допомоги в Україні. Міжнародні державні і приватні фонди. Міжнародні проекти і програми розвитку вищої освіти та науково-технологічної галузі. Міжнародні донорські організації та проекти міжнародної технічної допомоги, які працюють в Україні. Постійно діючі програми та гранти. Програми Horizon 2020, Horizon Europe та Європейська Рада з наукових досліджень.

Streszczenie dyscypliny naukowej

Formacja nowego pokolenia multidyscyplinarni specjaliści jest najważniejszym warunkiem wstępnym w okresie wzrostu gospodarki narodowej. Zastosowanie społecznego podejścia projektowego aktualizuje badanie podstaw metodologicznych dziedziny zarządzania projektami. Na świecie istnieje wiele możliwości finansowania projektów, międzynarodowe darczyńcy mają znaczną liczbę grantów. Jednak z powodu prostej niezajomości metodologii statystyki otrzymania dotacji są słabe.

W celu poprawy sytuacji proponuje się studentom studiowanie kursu «Działalność projektowa i grantowa».

Przedmiotem studiów dyscypliny akademickiej są aspekty teoretyczne, metodyczne i stosowane aspekty planowania, przygotowania i realizacji projektów pozyskiwania grantów międzynarodowych.

Celem dyscypliny edukacyjnej «Działalność projektowa i grantowa» jest kształtowanie przyszłych specjalistów w odpowiednich zdolnościach i umiejętnościach posługiwania się uniwersalnymi narzędziami do opracowywania i realizacji międzynarodowych projektów grantowych, zdobywanie wiedzy o istniejących międzynarodowych grantodawców.

Treść dyscypliny naukowej ujawnia się w następujących tematach: Istota pojęć „działalność projektowo-grantowa”, „grant” oraz klasyfikacja grantów. Organizacje darczyńców i instytucje grantodawcze. Międzynarodowe programy i granty jako źródła finansowania badań. Specyfika tworzenia i realizacji projektów międzynarodowych na obecnym etapie. Szukaj źródeł finansowania projektu. Prace przygotowawcze do opracowania projektu grantowego. Praca nad pomysłem na projekt. Przygotowanie opisu projektu. Przygotowanie wniosku projektowego o grant międzynarodowy. Informacje o wnioskodawcy (wnioskodawcy) przy przygotowywaniu i składaniu wniosku o grant międzynarodowy. Pisanie grantów. Przygotowanie i opracowanie wniosku o grant międzynarodowy. Struktura wniosku projektowego. Przedstawienie, realizacja i zakończenie międzynarodowego projektu grantowego. Regulacje prawne międzynarodowej pomocy technicznej. Oficjalny portal do koordynacji międzynarodowej pomocy technicznej na Ukrainie. Międzynarodowe fundusze publiczne i prywatne. Międzynarodowe projekty i programy rozwoju szkolnictwa wyższego oraz nauki i techniki. Międzynarodowe organizacje darczyńców i międzynarodowe projekty pomocy technicznej działające na Ukrainie. Stałe programy i granty. Programy Horyzont 2020, Horyzont Europa i Europejska Rada ds. Badań Naukowych.

Annotation of educational discipline

Among the prerequisites for the growth of the national economy, the formation of knowledge and skills in a new generation of specialists in various fields with regards to using a modern project approach to attracting extra-budgetary funds, primarily through projects and programs, and learning of project management methodology, are of great importance. There are many opportunities for financing projects in the world, as international organizations and other international donors offer a significant number of grants, but due to simple ignorance or lack of knowledge about the methodology for preparing projects, the statistics of receiving grants by domestic specialists leaves much to be desired.

In order to change the current situation and to provide knowledge about international grants and the preparation of grant projects, students are invited to study the course «Project and grant activity».

The subject of study of the discipline includes theoretical, methodological and applicational aspects of planning, preparation, and implementation of projects for receiving international grants.

The content of the academic discipline is revealed in the following topics: The essence of the concepts "project-grant activity", "grant" and classification of grants. Donor organizations and grant-giving institutions. International programs and grants as sources of research funding. Peculiarities of the formation and implementation of international projects at the current stage. Search for sources of project financing. Preparatory work for the development of a grant project. Work on the project idea. Preparation of project description. Preparation of a project

application for an international grant. Information about the applicant (applicant) when preparing and submitting an application for an international grant. Grant writing. Preparation and drawing up of an application for an international grant. The structure of the project application. Presentation, implementation and completion of an international grant project. Legal regulation of international technical assistance. The official portal for the coordination of international technical assistance in Ukraine. International public and private funds. International projects and programs for the development of higher education and science and technology. International donor organizations and international technical assistance projects operating in Ukraine. Permanent programs and grants. Programs Horizon 2020, Horizon Europe and the European Research Council.

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Проектно-грантова діяльність» укладена відповідно до освітньо-професійної програми «Право», розробленої на підставі стандарту вищої освіти зі спеціальності 081 Право галузі знань 08 Право для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого та введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20 липня 2022 року № 643.

Предметом навчальної дисципліни є теоретичні, методичні та прикладні аспекти проектно-грантової діяльності.

Метою викладання навчальної дисципліни «Проектно-грантова діяльність» є формування у студентів комплексних уявлень про проектно-грантову діяльність, вироблення навичок зі складання та реалізації грантових проєктів, а також отримання знань про існуючих грантодавців.

Програмні компетентності відповідно до освітньо-професійної програми:

загальні:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 1);
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 3);
- здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК 6);
- здатність працювати в міжнародному контексті (ЗК 9);
- здатність розробляти проєкти та управляти ними (ЗК10);

спеціальні (фахові, предметні):

- здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності (СК 9)
- здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування (СК 10);
- здатність аналізувати та інтерпретувати результати наукових досліджень, враховуючи використання міждисциплінарних та порівняльно-правових підходів (СК 17).

Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми:

- оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання (РН 1);
- проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження (РН 3);
- обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи (РН 6);
- дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання (РН 7);

- оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності (РН 8);
- генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг (РН 9);
- визначати актуальну практичну чи наукову проблему, планувати і виконувати дослідження на її вирішення, обирати релевантні методології та джерела (РН 18);
- брати продуктивну участь у виконанні теоретичних та прикладних досліджень у галузі права (РН 19).

Навчальна дисципліна є **вибірковою**.

Форма підсумкового контролю знань: залік.

Програмний зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Міжнародні гранти та проекти: загальні положення

Тема 1. Сутність понять «проектно-грантова діяльність», «грант» та класифікація грантів. Донорські організації та грантодавчі установи.

Проектно-грантова діяльність. Визначення поняття «грант». Види грантів. Переваги та недоліки грантів. Відкриті та закриті грантові програми. Разові конкурси. Циклічні конкурси. Постійні конкурси. Гранти загальної підтримки. Гранти на програми та проекти. Гранти з частковим фінансуванням. Капітальні гранти. Корпоративні гранти. Початкові гранти. Гранти в натуральній формі. Перспективні гранти. Посередницькі гранти. Стимулюючі гранти. Цивільні гранти. Інтернет-ресурси, інститути, наукові центри як інформаційні джерела пошуку грантів. Донорські організації (донори). Класифікація донорів. Вітчизняні та міжнародні донори. Види міжнародних донорів: міждержавні організації, урядові, суспільні та корпоративні донори. Грантодавчі установи.

Тема 2. Міжнародні програми і гранти як джерела фінансування досліджень

Міжнародна програма як група пов'язаних і координованих міжнародних проектів, які забезпечують досягнення мети на основі вибраної стратегії. Діюча система міжнародних донорських організацій. Білатеральні проекти науково-технологічного співробітництва. Особливості управління білатеральними проектами науково-технологічного співробітництва. Управління виконанням проектів, підтриманих Українським Науково-Технологічним центром (The Science and Technology Center in Ukraine, STCU).

Тема 3. Особливості формування та реалізації міжнародних проектів на сучасному етапі

Сутність та типологія міжнародних проектів. Сутнісні аспекти системи управління міжнародними проектами. Особливості формування інституту власника в міжнародних проектах. Організаційно-технологічні особливості управління міжнародними проектами. Основні учасники міжнародних проектів. Інфраструктура міжнародних проектів. Міжнародний лізинг. Міжнародний франчайзинг. Особливості договорів.

Тема 4. Пошук джерел фінансування проектів

Класифікація грантодавців. Типи та різновиди фондів. Обмеження, що визначають специфіку й умови діяльності фонду. Вибір і звернення до обраного фонду. Співпраця з грантодавцями. Фандрайзингова діяльність. Складання бюджету проекту. Види звітності. Результат фандрейзингової компанії. Подяка. Види подяки. Заходи, спрямовані на подяку донору. Розвиток проекту після закінчення фінансування.

Модуль 2

Розробка проєктів та формування проєктних заявок

Тема 5. Підготовча робота до розробки грантового проєкту

Напрями підготовчої роботи (перед написанням проєкту). Пошук та формулювання основної ідеї, на яку необхідні кошти. Оцінка потреб, збір і аналіз інформації, аналіз зацікавлених сторін, загальні критерії оцінки проєкту. Попередній моніторинг потенційного грантодавця: моніторинг діяльності загалом, його місії; моніторинг критеріїв (географічних, організаційних, тематичних) для надання грантів; моніторинг підтриманих проєктів за минулі роки. Моніторинг діяльності «конкурентів», ступінь розробки проблематики..

Тема 6. Праця над проєктною ідеєю. Підготовка опису проєкту

Життєвий цикл проєкту: зародження ідеї проєкту, розробка, створення, поширення, використання продуктів (результатів) проєкту. Можливі джерела виникнення ідей: бачення апліканта, сигнали ринку, оточення, логіка розвитку галузі, результати наукових досліджень, дії конкурентів, конкурси ідей. SWOT-аналіз – аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища апліканта, LEAN-аналіз – визначення напрямків, які вже не є конкурентоспроможними. Мозковий штурм. Бюджет проєкту. Визначення ліміту часу для виконання проєкту. Управління ризиками.. Логіко-структурна матриця проєкту. Виконавці проєкту.

Тема 7. Підготовка проєктної заявки на міжнародний грант

Методичні підходи до здобуття грантів. Аналіз зацікавлених сторін. Аналіз проблем. Вибір потенційних донорів. Початок роботи над проєктною заявкою, її написання. Титульний аркуш. Анотація. Вступ. Постановка проблеми. Мета і завдання проєкту. Методи. Аудиторія проєкту. Припущення. Очікувані результати. План реалізації проєкту. Звітність. Додатки. Стиль написання. Підсумковий самоконтроль.

Тема 8. Інформація про заявника (апліканта) при підготовці і складанні заявки на міжнародний грант

Резюме або Curriculum vitae (CV) заявника (апліканта) та його роль при підготовці і складанні заявки на міжнародний грант. Способи привернення уваги до резюме. Методи та етапи написання. Структура та основна інформація, що має бути в CV. Потенційні недоліки та труднощі при написанні. Візуальне оформлення. Можливі причини відхилення CV.

Тема 9. Грантрайтинг. Підготовка і складання заявки на міжнародний грант. Структура проєктної заявки

Проектна заявка на грант як документ, що представляє й описує план дій. Структура проєктної заявки. Основна частина заявки. Якість та успішність проєкту. Приклади формулювання результатів проєкту. Формулювання напрямів моніторингу та оцінки ефективності проєкту.

Тема 10. Презентація, реалізація й завершення міжнародного грантового проєкту

Структура презентації міжнародного грантового проєкту. Мистецтво презентації. Краш-тест проєкту та способи його проведення. Реалізація грантового проєкту. Труднощі, які виникають під час реалізації міжнародного грантового проєкту. Терміни та умови впровадження грантового проєкту. Освітній і персональний менеджмент. Управління міжнародним грантовим проєктом. Оперативне планування міжнародного грантового проєкту. Формування команди міжнародного грантового проєкту. Завершення проєкту. Підведення підсумків. Звіт про виконаний проєкт. Змістовна і фінансова частини звіту. Поширення результатів проєкту.

Модуль 3

Міжнародна технічна допомога. Міжнародні програми та донорські організації (грантодавці)

Тема 11. Правове регулювання міжнародної технічної допомоги. Офіційний портал координації міжнародної технічної допомоги в Україні

Визначення міжнародної технічної допомоги. Історія виникнення та розвитку міжнародної технічної допомоги. Партнери міжнародної технічної допомоги. Механізми та форми надання міжнародної технічної допомоги. Міжнародна технічна допомога в Україні. Дискусія щодо ефективності міжнародної допомоги. Вдосконалення системи здійснення міжнародної допомоги.

Тема 12. Міжнародні державні і приватні фонди

Діюча система міжнародних донорських організацій. Донорські програми організацій системи Організації Об'єднаних Націй (ООН): Програми розвитку ООН (ПРООН), Програми ООН з довкілля (ЮНЕП), Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО), Організації Об'єднаних Націй з промислового розвитку (ЮНІДО), Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (ФАО), Глобального екологічного фонду (ГЕФ) та ін. Міжнародні фінансові інституції (Світовий Банк, Європейський банк реконструкції і розвитку, Європейський інвестиційний банк та ін.). Урядові організації держав Європи, Америки, Азії. Процедурні вимоги і особливості надання фінансової підтримки закордонними урядовими і міжурядовими фондами. Діяльність приватних фондів. Причини і мотиви безповоротного (грантового) фінансування проєктів. Благодійність. Філантропія. Підтримка демократії. Формування громадянського суспільства. Пропаганда ліберальних цінностей. Пропагування товарів і технологій. Стимування міграції. Пропаганда національних цінностей.

Тема 13. Міжнародні проєкти і програми розвитку вищої освіти та науково-технологічної галузі

Правила участі в конкурсах та основні вимоги до реалізації проєктів європейських освітянських програм. Європейські освітянські програми Еразмус+ (Erasmus+). Рамкові Програми науково-технологічного розвитку Європейського Союзу. Практика роботи із сайтом Європейської Комісії.

Діяльність Українського науково-технологічного центру (STCU). Програми академічної мобільності: Fulbright, DAAD та ін.

Тема 14. Міжнародні донорські організації та проєкти міжнародної технічної допомоги, які працюють в Україні

Агентство США по міжнародному розвитку. Академія розвитку освіти. Американська асоціація юристів. Американська рада міжнародної освіти. Американський фонд охорони навколишнього середовища і здоров'я. Британська Рада. Економічна освіта та дослідницький консорціум. Європейський науковий фонд. Європейський фонд з розвитку освіти. Ініціатива з соціальної дії та відродження Євразії. Ініціативний центр сприяння активності та розвитку громадянського почину «Єднання». Інститут Аспена, Фонд досліджень неприбуткового сектору. Інститут миру Сполучених Штатів Америки. Карпатський фонд. Компанія «Американ експрес». Корпорація Карнегі в Нью-Йорку. Корпус миру. Міжнародний фонд «Відродження». Національна дослідницька рада. Національний Фонд Підтримки Демократії. Польська програма іноземної допомоги. Польський фонд «KNOW-HOW». Фондація українсько-польської співпраці PAUCI. Посольство Великобританії в Україні. Посольство Німеччини в Україні. Програма розвитку ООН в Україні. Програма технічної допомоги TACIS (*Technical Assistance to the Commonwealth of Independent States*). Рада міжнародних наукових досліджень та обмінів. Схема підтримки малих екологічних проєктів (SEPS II). Фонд Білла і Мелінди Гейтс. Фонд Бредлі. Фонд ДОЕН. Фонд ім. Стефана Баторія. Фонд Картажа. Фонд Чарльза Стюарта Мотта. Фонд Сороса «Інститут відкритого суспільства». Фонд «Євразія».

Тема 15. Постійно діючі програми та гранти

Грантові та кредитні програми: «Енергозбереження», «Чисте виробництво». Грант Європейського Союзу для ОСББ на утеплення будинків. Міжнародний Вишеградський фонд. Креативна Європа. Конкурсна програма «Стипендії» від Українського культурного фонду. Конкурс «Фонду розвитку українських ЗМІ» за підтримки посольства США. Ініціативний центр сприяння активності та розвитку громадського почину (ICAP «Єднання»). Платформа «Маркетплейс» Агентства США з міжнародного розвитку. Global Innovation Fund 2020 (Глобальний інноваційний фонд). Загальний конкурс від фонду сприяння демократії Посольства США.

Тема 16. Програма Horizon 2020, Horizon Europe та Європейська Рада з наукових досліджень

Програма Horizon 2020. Програма Horizon Europe. Європейська Рада з наукових досліджень (European Research Council). Передова наука, лідерство у промисловості та суспільні виклики. Передові дослідження. Фінансування Європейської Ради з наукових досліджень (European Research Council). Програма імені Марії Склодовської-Кюрі. Новітні та майбутні технології.

Рекомендовані джерела інформації

Нормативно-правові акти та угоди:

1. Проект «Вища освіта України» Угода про грант фонду Е5Р між Україною та Європейським інвестиційним банком, підписана 17 грудня 2018 р., ратифікована 16 квітня 2020 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/971_003-18/ed20200416#Text
2. Про затвердження Порядку проведення державної експертизи інвестиційних проєктів: Постанова Кабінету Міністрів України від 9 червня 2011 р. № 701 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/701-2011-%D0%BF#Text>
3. 2013/743/EU: Council Decision of 3 December 2013 establishing the specific programme implementing Horizon 2020 – the Framework Programme for Research and Innovation (2014-2020) and repealing Decisions 2006/971/EC, 2006/972/EC, 2006/973/EC, 2006/974/EC and 2006/975/EC [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32013D0743>
4. Regulation (EU) No 1288/2013 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2013 establishing 'Erasmus+': the Union programme for education, training, youth and sport and repealing Decisions No 1719/2006/EC, No 1720/2006/EC and No 1298/2008/EC [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32013R1288>
5. Regulation (EU) No 1291/2013 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2013 establishing Horizon 2020 – the Framework Programme for Research and Innovation (2014-2020) and repealing Decision No 1982/2006/EC [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32013R1291>
6. Грантова Угода «Horizon Europe (HORIZON) Euratom Research and Training Programme (EURATOM) General Model Grant Agreement EIC Accelerator Contract (HE MGA — Multi & Mono) Version 1.0 01 June 2021 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/nauka/horizont/2021/09/27/Hrant.Uhoda.1-EURATOM.27.09.pdf>

Основні рекомендовані джерела інформації:

7. Бабій О.Я., Петрик О.В., Скорохода М.Р. (уклад.) Гранти 2017. Каталог донорських організацій. Навч.-практичний посібник. – Бурштин: Клуб сталого бізнесу, 2017. – 89 с.
8. Методичні рекомендації щодо написання проєктних заявок. Навч. посібник / МГО «Регіональний центр транскордонного співробітництва Єврорегіон «Дністер». – Вінниця: Єврорегіон «Дністер», 2015. – 54 с.
9. Основи грантрайтингу та управління проєктами в публічній сфері : метод. рек. для органів влади та недерж. орг-цій / Авт. кол.: В.В. Белявцева, А.І. Гнатенко, О.С. Зінченко та ін. ; за заг. ред. О.В. Кулініча. – Харків : Золоті сторінки, 2017. – 148 с.

Додаткові рекомендовані джерела інформації:

10. Безверхнюк Т.М. Ресурсне забезпечення регіонального управління: теоретико-методологічні засади: [монографія] / Т.М. Безверхнюк. – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2009. – 318 с.

11. Братко І.В. Правове регулювання міжнародної технічної допомоги: стан, тенденції та перспективи розвитку : монографія / І.В. Братко. – Одеса: Фенікс, 2011. – 244 с.
12. Грантрайтинг: методичні рекомендації для органів публічної влади щодо написання проектних заявок / [О.В. Кулініч, Д.С. Ткачов, С.Є. Ігнат'єв та ін.] ; за ред. О.В. Кулініча. – Х. : Регіональний центр міжнародних проектів і програм, 2013. – 78 с.
13. Демуз І. О. Фандрайзинг і грантрайтинг як особливий фінансовий механізм міжнародної підтримки наукових проектів в Україні / І. О. Демуз // Економічний вісник університету. – 2019. – Вип. 43. – С. 12–20. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/esvu_2019_43_4
14. Довгань Л.Є., Мохонько Г.А., Малик І.П. Управління проектами / Навчальний посібник. – К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. – 420 с.
15. Єгорченков О. В. Азбука управління проектами. Планування / навч. посіб. / О. В. Єгорченков, Н. Ю. Єгорченкова, Є. Ю. Катаєва. – Київ: КНУ ім.Т.Шевченка, 2017. – 117 с.
16. Жезьнік Г. Європейські фонди для самоврядування України — як правильно управляти європейським проектом / Г. Жезьнік, І. Кульчицький, В. Монкевіч. – Варшава, 2008. – 138 с.
17. Марченко О.В., Сушко Д.О. Методичні рекомендації щодо участі у грантових програмах та конкурсах/ Марченко О.В., Сушко Д.О. – Дніпро : ДДУВС, 2018. – 68 с.
18. Методологія наукових досліджень : підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – Харків : Право, 2019. – 368 с.
19. Моніторинг та оцінка програм і проектів. Практичний посібник / Ольга Морозова, Ольга Варецька, Деніел Джонс, Пепукай Чікуква, Тетяна Салюк) Київ, «Оранта», 2008 р.) 144 с.
20. Морозов Є.Л. Механізми державного управління науково-технічними програмами та проектами соціально-економічного розвитку регіону: автореф. дис. канд. наук з держ. упр.: 25.00.02 / Є.Л. Морозов; Донец. держ. ун-т упр. – Донецьк, 2005. – 20 с.
21. Основні засади проектного менеджменту / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, органів місц. самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; Упор. ЧабакЛ. А. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2016. – 56 с.
22. П'ять вдалих кроків до європейського проекту. / Посібник. Публікація в рамках проекту «Підтримка локальних спільнот України в залученні європейських фондів», співфінансованого МЗС РП в рамках Програми „Польська Допомога 2009”. – Режим доступу: <http://horizon2020.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/03/5-кроків-до-Європейського-проекту.pdf>
23. Розробка Концептуальної Ноти проекту: практ. посіб. / Проект Європейського Союзу «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні». – GIZ International Services, 2013. – 33 с.
24. Сазонець І. Л., Ковшун Н. Е. Управління науковими проектами: навчальний посібник / І. Л. Сазонець, Н. Е. Ковшун. — Київ: «Центр учбової літератури», 2021. — 208 с.
25. Сбруєв М. Г. Технології грантового супроводу науково-дослідних проектів в університетах США / М. Г. Сбруєв // Педагогічні науки: теорія,

історія, інноваційні технології. – 2015. – № 3. – С. 139–153. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2015_3_19

26. Софій О. Державний фонд регіонального розвитку: механізм / процедури підготовки та відбору проєктів регіонального розвитку / О. Софій. – Львів : Європейський діалог, 2015. – 53 с.

27. Торгалo Т. Механізми формування і реалізації проєктів регіонального розвитку: стан наукового розроблення. Державне управління та місцеве самоврядування: зб. наук. праць. – 2016. – Вип. 1. – С. 101–109. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dums_2016_1_16

28. Управління проєктами: навч. посіб. / Т.В.Маматова, В.М.Молоканова, І.А.Чикаренко, О.О.Чикаренко. – Дніпро: ДРІДУ, 2018. – 128с.

29. Фесенко Т.Г. Управління проєктами: теорія та практика виконання проєктних дій: навч. посібник. Х.: ХНАМГ. – 2012. – 181 с.

30. Чемерис А. Розроблення та управління проєктами у публічній сфері: європейський вимір для України : практ. посіб. / [Чемерис А.]; Швейц.-укр. проєкт «Підтримка децентралізації в Україні — DESPRO». — Київ : ТОВ «Софія-А». – 2012. – 80 с.

31. Чернов С. В. Вдосконалення державного механізму експертизи публічних проєктів. Державне управління в Україні: історія державотворення, виклики та перспективи: матеріали VIII міжнар. наук. інтернет-конференції аспірантів та докторантів з державного управління. (Одеса, 26 трав. 2017 р.). Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2017. – С. 159–161.

32. Чернов С.В., Руда І. В. Актуальність впровадження проєктного менеджменту в органах державної влади в умовах децентралізації. Управління проєктами у розвитку суспільства: матеріали XII міжнар. конф. (Київ, 22–23 трав. 2015 р.). Київ: КНУБА, 2015. С. 271–272.

33. Шинкарюк О. В., Сігайов А. О. Інституалізація провідних елементів механізму державного регулювання регіонального людського розвитку (Частина I) / Шинкарюк О. В. // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2016. – №3(35). – С. 80–92.

34. Bauer D.G. The "how to" grants manual: successful grantseeking techniques for obtaining public and private grants. Lanham: Rowman & Littlefield Publishers, 2015. – 720 p.

35. Payne M.A. Grant Writing Demystified: A Self-Teaching Guide. McGraw-Hill, 2010. – 256 p

36. Smith N.B., Gabriel Works E. The Complete Book of Grant Writing: Learn to Write Grants Like a Professional. Sourcebooks, 2006. – 272 p.

37. Yang O.O. Guide to Effective Grant Writing: How to Write a Successful NIH Grant Application. 2nd Edition. – Springer, 2012. – 99 p.